

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga (Akt o digitalnim uslugama) i o izmjeni Direktive 2000/31/EZ

(COM(2020) 825 final – 2020/0361 (COD))

(2021/C 286/13)

Izvjestitelj: **Gonçalo LOBO XAVIER**

Zahtjev za savjetovanje:	Vijeće Europske unije, 11.2.2021. Europski parlament, 8.2.2021.
Pravni temelj:	članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	31.3.2021.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	27.4.2021.
Plenarno zasjedanje br.:	560
Rezultat glasovanja (za/protiv/suzdržani):	235/3/5

1. Zaključci i preporuke

1.1. EGSO pozdravlja prijedlog o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga (Akt o digitalnim uslugama) u vrijeme pojave novih i inovativnih (digitalnih) usluga informacijskog društva koje mijenjaju svakodnevni život građana EU-a te oblikuju i mijenjaju načine na koje oni komuniciraju, povezuju se, funkcioniraju kao potrošači i posluju. Te su usluge u velikoj mjeri doprinijele preobrazbi društva i gospodarstva u EU-u i u cijelom svijetu, a kriza uzrokovana bolešću COVID-19 ukazala je na njihovu ključnu ulogu u oblikovanju boljeg društva.

1.2. EGSO podržava nastojanja Komisije da spriječi rascjepkanost unutarnjeg tržišta uzrokovanu pojavom sve većeg broja nacionalnih pravila i propisa koja bi mogla dovesti do narušavanja sustava i zbog koje ne bi sva europska poduzeća mogla ostvariti koristi od snažnog jedinstvenog tržišta. EGSO stoga poziva na to da se jasno istakne iscrpna narav Akta o digitalnim uslugama. EGSO smatra da je to prilika za uspostavu globalnih standarda za digitalna tržišta koji Europu mogu uvesti u to novo doba, osiguravajući visoku razinu sigurnosti i zaštite potrošača na internetu.

1.3. EGSO je svjestan da će rasprave o Aktu o digitalnim uslugama potrajati i da će dugoročno biti potrebni kompromisi. Unatoč tomu, EGSO poziva Komisiju i države članice da odrede razumne rokove za pokretanje rasprave i uključivog javnog savjetovanja, kao i za provedbu uredbe i strategije. Od ključne je važnosti da socijalni partneri i organizacije civilnog društva sudjeluju u tom procesu kako bi se postigli jednaki uvjeti za sve aktere, bez obzira na to imaju li sjedište u Europskoj uniji.

1.4. EGSO također smatra da je, s obzirom na važnost digitalnih tehnologija, potreba za novim pravilima i propisima kojima će se rješavati problemi i izazovi tih tehnologija postala prioritet. Novo gospodarstvo iziskuje nove pristupe.

1.5. EGSO pozdravlja veću transparentnost sustava za preporučivanje i oglašavanje. Međutim, te sustave ne bi trebalo demonizirati, već bi trebalo osigurati da potrošači dobivaju samo oglase koje žele. U propisima bi stoga trebalo naglasiti autonomiju pojedinaca i EGSO smatra da bi se člancima 29. i 30. uredbe stoga trebala postići odgovarajuća ravnoteža.

1.6. EGSO ukazuje na brojne nedostatke načela zemlje podrijetla i poziva na pomno razmatranje alternativnih metoda, primjerice načela zemlje odredišta, naročito u poreznim, radnim i potrošačkim pitanjima, osim ako se na razini EU-a ne uvedu stroži propisi, kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje i najviša moguća razina zaštite potrošača. Potrebno je

osigurati da se na radnike koji rade putem platformi primjenjuje radno pravo zemlje u kojoj se pruža usluga jer su loši radni uvjeti zaposlenika postali vrlo problematični za pošteno tržišno natjecanje. Opći je cilj ojačati unutarnje tržište i zajamčiti primjenu pravila koja se na njega odnose osiguravanjem jednakih uvjeta za sve sudionike.

1.7. Obvezama transparentnosti ne bi se smio sprečavati tehnološki napredak, posebno ne u području umjetne inteligencije i računalne znanosti. Iako se s umjetnom inteligencijom „crne kutije” povezuju određeni rizici, ona može dovesti i do znatnih koristi. EGSO naglašava da je potrebno osigurati prilagodbu zakona kako se ne bi ometao tehnički napredak, vodeći pritom računa o najvećoj mogućoj razini zaštite potrošača i radnika. Poziva na razvoj odgovarajućeg okvira kako bi se poduzećima omogućilo da zajamče pravednost, pouzdanost i sigurnost svojih sustava umjetne inteligencije.

1.8. Izuzeće od odgovornosti za smještaj na poslužitelju trebalo bi se prestati primjenjivati samo kada je riječ o sadržaju koji je očito nezakonit ili je njegova nezakonitost utvrđena odlukom suda. EGSO preporučuje da se uspostavi sustav pozitivne odgovornosti za internetska tržišta koji bi se primjenjivao u određenim okolnostima.

1.9. Definicije koje se primjenjuju trebalo bi pojednostaviti i u mjeri u kojoj je to moguće uskladiti sa srodnim pravnim tekstovima kao što su Akt o digitalnim tržištima, Direktiva o autorskom pravu na jedinstvenom digitalnom tržištu i Uredba o trgovinskim praksama između platformi i poduzeća.

1.10. Akt o digitalnim uslugama dio je šireg regulatornog pristupa ekonomiji platformi, u okviru kojeg treba također rješavati pitanja oporezivanja, prava radnika (uključujući socijalnu zaštitu, zdravlje i sigurnost, pravo na organiziranje i kolektivno pregovaranje), raspodjele bogatstva, održivosti, kao i sigurnosti proizvoda. EGSO skreće pozornost na zahtjevu zadaću postizanja odgovarajuće koordinacije između svih relevantnih instrumenata i inicijativa, osobito u području intelektualnog vlasništva, telekomunikacija, podataka i privatnosti, odgovornosti za proizvode, sigurnosti proizvoda, audiovizualnog sektora i, naravno, Direktive o elektroničkoj trgovini. Potreban je odgovarajući pregled mogućih načina za integraciju tih različitih perspektiva koje utječu na Akt o digitalnim uslugama.

1.11. EGSO će i dalje posvećivati posebnu pozornost oporezivanju, upravljanju podacima, radnom statusu, uvjetima rada i zaštiti potrošača jer su to važni čimbenici za (ponekad nepošteno) tržišno natjecanje u digitalnom gospodarstvu. Odbor naglašava da se ta pitanja trebaju rješavati u svjetlu ciljeva održivog razvoja, Digitalne agende, Povelje o temeljnim pravima i europskog stupa socijalnih prava.

2. Opće napomene

2.1. Digitalne tehnologije mogu biti ključne su za naš svakodnevni život. Mogu donijeti velike koristi našem društvu i gospodarstvu i danas je općepriзнato da su neophodne za funkcioniranje tržišta i za naš način međusobne komunikacije, kao i da donose stvarne koristi zajednici općenito. Međutim, digitalne usluge također predstavljaju znatne izazove za pojedince, društvo i tržište. Izgradnja pravednije Europe ovisi o odgovarajućoj regulaciji digitalnog sektora i pravilnoj raspodjeli tih koristi te o odgovarajućoj zaštiti svih sudionika na tržištu (građana, potrošača, radnika i poduzeća, bez obzira na njihovu veličinu).

2.2. U odgovorima Komisije na niz dokumenata i razvoj događaja u sudskoj praksi, kao i na pozive – s jedne strane na ambiciozne reforme postojećeg pravnog okvira EU-a za elektroničku trgovinu, uz istodobno zadržavanje temeljnih načela njezina sustava odgovornosti, zabrane općeg praćenja i odredbe o unutarnjem tržištu te s druge strane na ažurirano, pravednije i konkurentno digitalno tržište – naglasak je na dvama ključnim područjima: Aktu o digitalnim uslugama i Aktu o digitalnim tržištima.

2.3. Aktom o digitalnim uslugama EU bi trebao osigurati visoku razinu zaštite europskih potrošača u nekoliko aspekata digitalnog gospodarstva, a posebice u pogledu internetskih platformi. Borba protiv nezakonitog sadržaja i povećanje transparentnosti u načinu na koji se oglašavanje usmjerava na javnost spadaju među najvažnije i najkontroverznije aspekte ovog prijedloga.

2.4. Komisija u Aktu o digitalnim tržištima naglasak stavlja na način funkcioniranja europskog digitalnog tržišta i istodobno na tom tržištu nastoji uspostaviti veću ravnotežu, konkurentnost i inovativnost te građanima pružiti brojnije i kvalitetnije usluge uspostavljanjem jednakih uvjeta za sve sudionike na tržištu.

2.5. EGSO stoga pozdravlja napore Komisije da dodatno regulira digitalno gospodarstvo kako bi postalo pouzdanije, kako za društvo tako i za gospodarstvo. Građanima, radnicima i gospodarskim subjektima, posebno MSP-ovima i pojedincima u ranjivom položaju, potrebne su mjere zaštite u odnosima s digitalnim platformama i potrebno je zajamčiti sigurnost u svim aktivnostima u pogledu sadržaja, ekonomskih transakcija pa čak i pravâ intelektualnog vlasništva.

2.6. Pravila EU-a kojima se regulira kiberprostor postaju sve složenija i rascjepkanija. Trebalo bi poraditi na njihovoj boljoj razumljivosti i usklađenosti. Pretjerano složena pravila mogu štetno djelovati i na poduzeća i na građane, kočiti inovacije, povećati troškove i građanima otežati ostvarivanje njihovih prava. EGSO stoga pozdravlja namjeru Komisije da uskladi i racionalizira postupovne aspekte provedbenih pravila u državama članicama i odabir izravno primjenjivog pravnog instrumenta.

2.7. EGSO naglašava da bi Akt o digitalnim uslugama trebao biti usklađen s mogućim pravnim okvirom kojim bi se rješavala druga važna pitanja povezana s ekonomijom platformi, kao što su prava radnika (uključujući socijalnu zaštitu, zdravlje i sigurnost te pravo na organiziranje i kolektivno pregovaranje)⁽¹⁾, raspodjela poreza i bogatstva te održivost. Također naglašava da je te izazove potrebno svladavati na europskoj razini i u kontekstu ciljeva održivog razvoja, Digitalne agende, Povelje o temeljnim pravima i europskog stupa socijalnih prava. U budućim inicijativama Komisije Europski gospodarski i socijalni odbor bit će posebno oprezan u pogledu oporezivanja, upravljanja podacima, radnog statusa, radnih uvjeta i zaštite potrošača jer su to važni čimbenici za (ponekad nepošteno) tržišno natjecanje u digitalnom gospodarstvu.

2.8. Regulacija kiberprostora trebala bi biti što otpornija na promjene u budućnosti i što neutralnija u tehnološkom smislu. Time će se osigurati jasnoća i tržišne prilike za sve, s naglaskom na zaštiti potrošača i sigurnosti.

2.9. Važno je da u području digitalnog oporezivanja Komisija poduzme inicijative u okviru međunarodnih rasprava osiguravanjem načela pravednosti i transparentnosti, raspodjele bogatstva i održivosti, stoga naglašava potrebu za rješavanjem tih pitanja na europskoj razini i u skladu s ciljevima održivog razvoja, digitalnom strategijom, Poveljom o temeljnim pravima i europskim stupom socijalnih prava.

3. Posebne napomene

3.1. Bolja i učinkovitija regulacija, među ostalim kako bi se izbjeglo nepošteno tržišno natjecanje, jedna je od glavnih tema tog novog gospodarstva. Komisija očito smatra, a EGSO je u tome podržava, da su potrebna nova sredstva i pristupi kako bi se reguliralo tržište na kojem primjena istih instrumenata i uobičajeno poslovanje nisu mogući. Činjenica je da je „normalni” regulatorni okvir za regulaciju tržišnog natjecanja nedostatan da bi se njime djelotvorno prevladali izazovi i poteškoće uzrokovane postojanjem velikih tehnoloških poduzeća.

3.2. EGSO poziva na jasnija pravila, poput onih koja je Komisija voljna istražiti na temelju pojednostavnjenog i ubrzanog regulatornog okvira za unutarnje tržište u digitalnom svijetu. EU mora ažurirati svoj paket regulatornih instrumenata kako bi se na djelotvoran način pozabavio pitanjem digitalnih tržišta i riješio probleme povezane s platformama koje su nadzornici pristupa. Novo gospodarstvo zahtijeva drugačije djelovanje i stoga EGSO pozdravlja inicijativu donošenja Akta o digitalnim tržištima⁽²⁾.

3.3. Europski digitalni suverenitet mora se uzeti u obzir u svim regulatornim postupcima kako bi se zaštitila ne samo poduzeća nego i radnici, potrošači i građani. Tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19 prodaja nesigurnih proizvoda, lažne recenzije, nepoštene poslovne prakse i druga kršenja zakona o zaštiti potrošača, piratstvo i krivotvorenje na digitalnim platformama porasli su do neprihvatljivih razina. Navedeni primjeri ukazuju na važnost inicijative donošenja Akta o digitalnim uslugama i na hitnu potrebu za djelovanjem.

⁽¹⁾ Savjetovanje Europske komisije o poboljšanju uvjeta rada na digitalnim platformama.

⁽²⁾ Mišljenje EGSO-a „Akt o digitalnim tržištima” (vidjeti stranicu 64. ovog Službenog lista).

3.4. Također je jasno da provedbeni mehanizmi za borbu protiv prijevara i nezakonitih aktivnosti povezanih s digitalnim platformama predstavljaju izazov i jamče da poduzeća koja ostvaruju najveće koristi u digitalnom gospodarstvu ujedno imaju više odgovornosti. EGSO smatra da Akt o digitalnim uslugama ima neizostavnu ulogu u vraćanju povjerenja u tržište i poticanju država članica da definiraju brz i učinkovit provedbeni mehanizam koji bi odgovarao svim državama članicama, uzimajući pritom u obzir njihove razlike. EGSO pozdravlja činjenicu da će se, zahvaljujući Aktu o digitalnim uslugama, nedostaci u provedbi u području nezakonitog oglašavanja na internetu vrlo vjerojatno smanjiti.

3.5. Bez obzira na pristup koji odabere u pogledu provedbenih sustava i mehanizama, Komisija i države članice trebaju dodijeliti dostatna sredstva za ulaganje u ljudske resurse, sustave osposobljavanja, softver i hardver kojima se može ojačati povjerenje u tržište i u pojedince. Stoga je prioritet utvrditi troškove povezane s provedbom Akta o digitalnim uslugama, kao i troškove koje društvo može očekivati ako se ne poduzmu nikakve mjere, i osigurati odgovarajuće uvjete kako bi se uključila svaka država članica.

3.6. Kada je riječ o području primjene Akta o digitalnim uslugama, veličina je važna: kako bi se izbjeglo nepošteno tržišno natjecanje na temelju financijske snage i veličine, ne bi trebalo sva poduzeća u tom području tretirati na isti način. Međutim, predloženi kriterij, tj. broj radnika, mogao bi se pokazati neodgovarajućim i mogao bi se lako zaobići. To je osobito važno s obzirom na to da se znatan dio obveza koje se prema predloženoj uredbi ne primjenjuju na mikropoduzeća i mala poduzeća (npr. rješavanje pritužbi, zlouporaba, prijavljivanje kaznenih djela, transparentnost oglašavanja, neovisne revizije i pouzdani prijavitelji).

3.7. Međutim, EGSO naglašava da je važno zaštititi MSP-ove, mikropoduzeća i poduzeća socijalne ekonomije. Ta si poduzeća možda neće moći priuštiti troškove usklađivanja i ulaganja te se mora osigurati da im ne naštetiti provedba uredbe koja im je trebala omogućiti pošteno tržišno natjecanje. EGSO stoga poziva na iznalaženje alternativnih kriterija za definiranje mikropoduzeća i malih poduzeća (članak 16.), kao što su godišnji promet, vlasništvo nad njima ili organizacijska struktura.

3.8. EGSO pozdravlja razdoblje prilagodbe za poduzeća koja spadaju u kategoriju vrlo velikih internetskih platformi (članak 25. stavak 4.). Ta poduzeća često vrlo brzo rastu i trebalo bi im dati pravednu priliku da se prilagode strožim zahtjevima i obvezama utvrđenima u ovom prijedlogu.

3.9. Iako se u prijedlogu jasno navodi da ga treba tumačiti kao *lex generalis*, čini se da u različitim instrumentima postoji mnoštvo tijesno povezanih definicija koje bi mogle postati preveliko opterećenje iz perspektive usklađivanja te nametnuti dodatne troškove poduzetima i potrošačima. Primjerice, u prijedlogu se definira pojam „internetske platforme”. Nema definicije pojma „platforme”, ali se on upotrebljava u Uredbi o trgovinskim praksama između platformi i poduzeća (Uredba (EU) 2019/1150⁽³⁾). U Direktivi o jedinstvenom digitalnom tržištu ((EU) 2019/790⁽⁴⁾) upotrebljava se pojam „pružatelj usluga razmjene internetskog sadržaja”, a u prijedlogu Akta o digitalnim tržištima govori se o „filtrima mreže” i „platformama osnovnih usluga”.

3.10. S porastom digitalnih usluga poslovni modeli razvili su se i postali složeniji te su razlike među različitim akterima postale nejasne. S obzirom na brzi razvoj tog sektora, koji predstavlja izazov za regulatore, nameće se potreba za jasnim definicijama. EGSO preporučuje jasnije definiranje pojmova platformi te pojma korisnika ili primatelja (u prijedlogu se upotrebljavaju oba pojma, ali se „primatelj” javlja češće), potrošača i radnika u digitalnom gospodarstvu.

3.11. Prema aktualnom prijedlogu, pravila o sljedivosti trgovaca primjenjuju se samo „ako internetska platforma potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima” (članak 22.). Druga je mogućnost da se ti pružatelji/platforme koji potrošačima omogućuju sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima definiraju kao „prodajna mjesta” te da se pojasni koja se pravila primjenjuju na tu kategoriju posrednika.

⁽³⁾ SL L 186, 11.7.2019., str. 57.

⁽⁴⁾ SL L 130, 17.5.2019., str. 92.

3.12. Izrada kodeksa ponašanja u skladu s člancima 35. i 36. trebala bi se provoditi na otvoren i participativan način. Trebalo bi uključiti organizacije koje predstavljaju korisnike i primatelje, organizacije civilnog društva, socijalne partnere i relevantna tijela.

3.13. EGSO ukazuje na brojne nedostatke načela zemlje podrijetla i poziva na pomno razmatranje alternativnih metoda, primjerice načela zemlje odredišta, naročito u poreznim, radnim i potrošačkim pitanjima, osim ako se na razini EU-a ne uvedu stroži propisi, kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje i najviša moguća razina zaštite potrošača. Potrebno je osigurati da se na radnike koji rade putem platformi primjenjuje radno pravo zemlje u kojoj se pruža usluga jer su loši radni uvjeti zaposlenika postali vrlo problematični za pošteno tržišno natjecanje. Opći je cilj ojačati unutarnje tržište i zajamčiti primjenu pravila koja se na njega odnose osiguravanjem jednakih uvjeta za sve sudionike.

3.14. Nadalje, sustav utvrđen u člancima 8. i 9. prijedloga ne bi se trebao smatrati alternativom priznavanju i izvršenju sudskih odluka te bi trebalo pojasniti da pravila o odbijanju priznavanja i o odbijanju izvršenja ostaju valjana i primjenjiva.

3.15. EGSO pozdravlja objašnjenje da istrage na vlastitu inicijativu ne utječu na primjenjivost „sigurnih luka” (članak 6.) i činjenicu da je očuvano općenito načelo izostanka obveze praćenja (članak 7.). Međutim, ta pravila ne bi trebala utjecati na obvezu internetskih tržišta da redovito provjeravaju trgovce i ponuđene proizvode i usluge, kako je navedeno u članku 22.

3.16. Trebalo bi pojasniti prvu rečenicu članka 12. stavka 1., odnosno utvrditi jesu li tom odredbom obuhvaćene informacije poput tehničkih podataka koji se ustupaju prodavaču softvera u okviru ugovora o softveru kao usluzi.

3.17. EGSO pozdravlja detaljnu regulaciju postupka za prijavljivanje i interno rješavanje pritužbi te zaštitne mjere koje se uvode prijedlogom. Međutim, EGSO smatra da bi „sigurna luka” (članak 5.) trebala biti isključena samo u slučajevima kada je sadržaj očito nezakonit prema nacionalnom pravu u zemlji podrijetla ili prema izravno primjenjivom pravu EU-a ili je njegovu nezakonitost utvrdio sud. U suprotnom će se posrednike poticati da automatski uklanjaju sadržaj. Pravna ocjena određenih vrsta sadržaja može biti vrlo složena i posrednici ne bi trebali odgovarati za njihovo neuklanjanje. To je u skladu s obvezom obustave utvrđenom u članku 20., koja se odnosi na očito nezakonit sadržaj.

3.18. Stvaranje digitalnih usluga u osnovi se temelji na sposobnosti upravljanja i pristupanja podacima. U tom je pogledu važno podsjetiti na Akt o upravljanju podacima (COM(2020) 767 final), u kojem se spominje mogućnost stvaranja „zadruga za upravljanje podacima i razmjenu podataka” kao instrumenta za poticanje malih poduzeća, poduzeća i pojedinačnih poduzetnika koji možda ne bi mogli samostalno pristupiti velikim količinama podataka ili ih obrađivati. Navedene strukture mogle bi omogućiti zajedničko participativno upravljanje za upravljanje uslugama posredovanja, razmjene ili dijeljenja podataka među poduzećima te između poduzeća i poduzetnika, koji bi mogli pružati podatke, ali i imati koristi od njih te ih upotrebljavati.

4. Provedbena strategija – postizanje željenih rezultata

4.1. Navodi se da se u izvješću o procjeni učinka pojašnjavaju poveznice između Akta o digitalnim uslugama i šireg regulatornog okvira detaljnijim opisima opcija politike te detaljnijom analizom temeljnih dokaza obrađenih u revidiranom izvješću o procjeni učinka. To je ključno, ali to ne znači da društvo neće i dalje biti zabrinuto zbog svih uključenih varijabli i da neće i dalje biti oprezno. Važnost digitalnih usluga u našem gospodarstvu i društvu i dalje će rasti, a isto će tako rasti i sve veći rizici koje one sa sobom donose.

4.2. Kad je riječ o dodanoj vrijednosti u provedbi mjera, inicijativom se ostvaruju znatna poboljšanja u pogledu učinkovitosti suradnje među državama članicama i udružuju se određeni resursi za tehničku pomoć na razini EU-a u odnosu na inspekciju i reviziju sustava moderiranja sadržaja, sustava za preporučivanje i internetskog oglašavanja na vrlo velikim internetskim platformama. To će pak dovesti do povećane djelotvornosti mjera izvršenja i nadzora, budući se postojeći sustav u velikoj mjeri oslanja na ograničenu sposobnost nadzora u malom broju država članica. Međutim, prijedlog treba poboljšati kako bi se osigurala učinkovita i brza provedba i pravna zaštita potrošača. Akt o digitalnim uslugama mora uključivati pravne lijekove za potrošače, među ostalim naknadu štete, za slučajeve kada poduzeća ne poštuju svoje obveze iz Akta.

4.3. Navodi se da će Komisija uspostaviti sveobuhvatan okvir za kontinuirano praćenje ostvarenja, rezultata i učinka ovog zakonodavnog instrumenta na datum njegove primjene. Na temelju utvrđenog programa praćenja predviđena je evaluacija instrumenta u roku od pet godina od njegova stupanja na snagu. EGSO smatra da to nije razuman vremenski okvir za poticanje povjerenja na tržištu i među građanima, kao ni za osiguravanje dosljednosti s revizijom Direktive o elektroničkoj trgovini. Komisija bi trebala osigurati redovitu evaluaciju svake dvije godine.

4.4. Komunikacija o pravilima trebala bi biti djelotvorna i ne bi trebala narušiti ugled EU-a. Zaštita građana i potrošača EU-a trebala bi biti jedna od glavnih točaka buduće komunikacije i provedbe. EU pruža povoljno okruženje za poduzeća, radnike i građane, uključujući one izvan EU-a, i tako bi moralo ostati. Uredba ne bi trebala ostavljati dojam opterećenja ni prepreke, već uravnoteženog pristupa regulaciji interneta u 21. stoljeću kojom se postavljaju standardi za bolje i pravednije digitalno gospodarstvo, sigurniji internetski prostor i zaštitu dinamičnih demokracija.

5. Temeljna prava

5.1. Prava radnika, osiguravanje visoke razine zaštite potrošača, privatnosti i zaštite osobnih podataka i temeljne slobode kao što su sloboda poduzetništva i pružanja usluga te sloboda izražavanja, misli i mišljenja moraju se na odgovarajući način zaštititi, u skladu sa zakonodavstvom i Poveljom o temeljnim pravima. Prijedlogom bi trebalo nastojati postići pravednu ravnotežu u tom pogledu.

5.2. Pravičnost postupka važan je aspekt prijedloga. Međutim, bez pravilne usklađenosti inicijativa, ona sama po sebi možda neće biti dovoljna da se osigura stvarna i djelotvorna pravičnost. Širok koncept nezakonitog ili „štetnog” sadržaja koji su neki predložili mogao bi dovesti do ograničavanja slobode izražavanja i mišljenja.

5.3. Ljudsko dostojanstvo štiti se strogim i jasnim pravilima za zaštitu građana i potrošača. Ti aspekti imaju važnu ulogu u prijedlogu i trebalo bi ih očuvati.

5.4. Okvirom predloženim u Aktu o digitalnim uslugama nadležnim tijelima pružaju se odgovarajući alati za sprečavanje i praćenje manipulacija, diskriminacijskog rizika i drugih zlouporaba, kao i za reagiranje na njih. EGSO smatra da EU i njegove države članice moraju uložiti znatna sredstva i osigurati da ih se iskoristi za dobrobit društva u cjelini.

5.5. Kako bi se ublažio rizik od diskriminacije, EGSO poziva EU i države članice na ulaganje dostatnih sredstava u kontrolu i nadzor algoritama kojima se platforme koriste. EGSO cijeni povećani pristup podacima i algoritmima te preporučuje da se taj pristup zajamči javnim tijelima na svim razinama, kao i neovisnim provjerenim istraživačima, među ostalim i onima iz neovisnog civilnog društva, koji djeluju u javnom interesu.

Bruxelles, 27. travnja 2021.

Predsjednica
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Christa SCHWENG
